

АНАЛИЗ НА АЛГОРИТМИ

КОНТРОЛНО № 1 ПО “ДИЗАЙН И АНАЛИЗ НА АЛГОРИТМИ” — СУ, ФМИ, 31. 10. 2018 Г.

Задача 1. Намерете стойността, върната от алгоритъма F1. Дайте строга и пълна обосновка с помощта на инварианта.

```
F1 (A[1...n])  
b ← 0  
for k ← 1 to n  
    if A[k] = 4  
        b ← b + 1  
return b
```

(5 точки)

Задача 2. Намерете с обосновка порядъка на времевата сложност на алгоритъма F2.

```
F2 (A[1...n])  
if n < 3  
    return F1 (A[1...n])  
b ← 0  
for k ← 1 to 2  
    p ← F2 (A[k...n+k-2])  
    q ← F2 (A[k...n+k-3])  
    b ← b + p + q  
b ← b + F2 (A[3...n])  
return b
```

(5 точки)

Задача 3. Намерете с обосновка порядъка на времевата сложност на алгоритъма F3.

```
F3 (A[1...n])  
if n < 16  
    return F1 (A[1...n])  
r ← ⌊n/2⌋ - 1  
b ← F3 (A[n-r...n])  
for k ← 1 to 7  
    p ← F3 (A[k...r+k])  
    b ← b + p  
return b
```

(5 точки)

Задача 4. Подредете по асимптотичен порядък следните функции:

(5 точки)

$$n^2 10^{n^7}, \quad 7^{n^{10}} \log^5 n, \quad \log^8 n, \quad (3n)!, \quad 78n^9.$$

ТОЧКУВАНЕ

Задача 1. Всяка от следните пет стъпки носи по 1 точка:

- формулиране на вярна и използваема инварианта;
- база на доказателството на инвариантата;
- индуктивна стъпка на доказателството на инвариантата;
- доказателство, че алгоритъмът F1 ще завърши (брой изпълнения на тялото на цикъла);
- получаване на върнатата стойност като следствие от инвариантата.

Задача 2 носи 2 т. за съставяне на линейно-рекурентно уравнение и 3 т. за решаването му, като тези 3 точки са разпределени по следния начин: 1 точка за намиране на корените на съответното характеристично уравнение; 1 точка за намиране на общото решение на рекурентното уравнение; 1 точка за намиране на асимптотичния порядък на решението, опростен възможно най-много.

Задача 3 носи 2 точки за съставяне на рекурентно уравнение и 3 точки за решаването му с помощта на мастор-теоремата (или по друг подходящ начин).

Задача 4 носи 1 точка за подреждане на петте функции с помощта на асимптотичния ред и още 4 точки за доказателство на полученото подреждане — по 1 точка за всяко доказано сравнение на съседни функции. Дават се точки само за сравнения на съседни функции. Ако в подреждането на функциите (тоест в отговора) има грешка, не се дават никакви точки.

Забележка: Не се дават точки за решаването на грешно съставено рекурентно уравнение.

РЕШЕНИЯ

Задача 1. Инвариантата на цикъла на алгоритъма F1 гласи:

?

Всеки път, когато се изпълнява проверката за край на цикъла $k \leq n$, стойността на променливата b е равна на броя на четворките в подмасива $A[1 \dots k-1]$.

Инвариантата се доказва с помощта на математическа индукция.

?

База: Проверката за край на цикъла $k \leq n$ се изпълнява за първи път, когато алгоритъмът влиза в цикъла. В този момент променливата k има стойност 1 и подмасивът $A[1 \dots k-1]$ има $k-1 = 0$ елемента, тоест подмасивът е празен. Следователно той не съдържа четворки, тоест броят на четворките в подмасива $A[1 \dots k-1]$ е равен на 0, колкото е началната стойност на променливата b . Затова при първата проверка за край на цикъла е изпълнено равенството, твърдяно от инвариантата.

Индуктивна стъпка: Нека при някоя проверка за край на цикъла, която не е последна, стойността на променливата b е равна на броя на четворките в подмасива $A[1 \dots k-1]$. Ще докажем, че това равенство остава в сила и при следващата проверка за край на цикъла. Действително, щом текущата проверка не е последна, това означава, че тялото на цикъла се изпълнява поне още веднъж. Според индуктивното предположение стойността на b в началото на тялото на цикъла е равна на броя на четворките в подмасива $A[1 \dots k-1]$. Ако $A[k] = 4$, стойността на b се увеличава с 1, но и броят на четворките нараства с 1. В противен случай стойността на b остава същата, но и броят на четворките не се променя. И в двата случая стойността на b е равна на броя на четворките в подмасива $A[1 \dots k]$ след изпълнение на тялото на цикъла. После стойността на k се увеличава с 1, поради което същият подмасив вече се записва като $A[1 \dots k-1]$, тоест стойността на променливата b е равна на броя на четворките в подмасива $A[1 \dots k-1]$ (поради новата стойност на k това е новият подмасив, въпреки че се записва по стария начин). След това алгоритъмът преминава към проверката за край на цикъла. Току-що доказахме, че в този миг стойността на променливата b е равна на броя на четворките в подмасива $A[1 \dots k-1]$. Тъкмо това гласи инвариантата, така че тя е в сила и при новата проверка за край на цикъла.

С това инвариантата е доказана.

Завършек: Понеже цикълът е по брояч от 1 до n , то алгоритъмът ще завърши след точно n изпълнения на тялото на цикъла. При последната проверка за край на цикъла неговият брояч има стойност $k = n+1$. Инвариантата важи и при последната проверка, затова имаме право да заместим $k = n+1$ в инвариантата. Получаваме, че при излизане от цикъла стойността на b е равна на броя на четворките в подмасива $A[1 \dots k-1]$, тоест $A[1 \dots n]$, което всъщност е целият входен масив. Именно тази стойност се връща от последната команда на алгоритъма.

Отговор: Алгоритъмът F1 връща броя на четворките в масива $A[1 \dots n]$.

Задача 2. Изпълняват се две рекурсивни извиквания върху подмасиви с дължина $n-1$ и три рекурсивни извиквания върху подмасиви с дължина $n-2$. Всички останали действия изразходват общо константно време, тъй като тялото на цикъла се изпълнява само два пъти. Затова времевата сложност $T(n)$ на алгоритъма F2 удовлетворява рекурентното уравнение

$$T(n) = 2T(n-1) + 3T(n-2) + \Theta(1).$$

Това е линейно-рекурентно уравнение. Съответното му характеристично уравнение е

$$\lambda^n = 2\lambda^{n-1} + 3\lambda^{n-2}$$

Ненулевите корени на характеристичното уравнение намираме, като го разделим на λ^{n-2} :

$$\lambda^2 = 2\lambda + 3 \Leftrightarrow \lambda^2 - 2\lambda - 3 = 0.$$

Корените на това квадратно уравнение са $\lambda_1 = 3$ и $\lambda_2 = -1$. От свободния член $1 = n^0 1^n$ на рекурентното уравнение идва още един характеристичен корен — числото 1 (основата на показателната функция). Мултимножеството от характеристични корени е $\{3; 1; -1\}_m$ и общото решение на рекурентното уравнение е

$$T(n) = C_1 3^n + C_2 1^n + C_3 (-1)^n.$$

Второто и третото събираемо са ограничени функции $\Theta(1)$, затова само първото събираемо е определящо за порядъка на времевата сложност. Следователно $T(n) = \Theta(3^n)$.

Забележка: Свободният член на линейно-рекурентните уравнения е важен поначало, но тук е ограничена функция $\Theta(1)$ и може да се пренебрегне: ако запишем уравнението във вида: $T(n) = 2T(n-1) + 3T(n-2)$, това няма да промени асимптотиката на решението.

Задача 3. Изпълняват се осем рекурсивни извиквания върху подмасиви с дължина

$$r + 1 = \lfloor n / 2 \rfloor.$$

Другите действия изразходват константно време, защото тялото на цикъла се изпълнява само седем пъти. Времевата сложност $T(n)$ на алгоритъма F3 удовлетворява уравнението

$$T(n) = 8T\left(\frac{n}{2}\right) + \Theta(1).$$

От първия случай на мастер-теоремата намираме порядъка на решението: $T(n) = \Theta(n^3)$.

Задача 4. Дадените функции се подредат по асимптотичен порядък така:

$$\log^8 n \prec 78n^9 \prec (3n)! \prec n^2 10^{n^7} \prec 7^{n^{10}} \log^5 n.$$

Първото сравнение се доказва така: коренуваме го с показател 8, след което използваме граничен преход и теоремата на Лопитал. Останалите три сравнения след логаритмуване се свеждат до редицата от сравнения

$$\log n \prec n \log n \prec n^7 \prec n^{10},$$

които вече се доказват чрез граници на отношенията на всеки две съседни функции.